

N:o 127.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 maj 1899.

— — — — Andra Kammaren den 12 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion angående ändrad lydelse af 2, 20 och 21 §§ i lagen om hemmansklyfning, egostyckning och jordafsöndring samt 6 § i lagfartslagen.

(Lagutskottets utlåtande n:o 63).

Till Konungen.

Vid innevarande riksdag har af enskild motionär väckts förslag om ändrad lydelse af 2, 20 och 21 §§ i lagen om hemmansklyfning, egostyckning och jordafsöndring i syfte att inom Kopparbergs län dels egostyckning skulle vara tillåten äfven å sådant hemman, hvilket blifvit utbrutet endast genom storskifte, derest landtmätaren eller, der han af gode män biträddes, förrättningsmännen pröfvade hemman eller hemmansdel vara af sådan beskaffenhet, att egostyckning utan olägenhet kunde ske, dels afsöndring skulle få ske utan afseende å afsöndringens storlek med hänsyn till hemmanet i dess helhet, dels ock i stället för bestämmelsen om Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes fastställelse å afsöndringen, det skulle öfverlemnas åt rätten att i sammanhang med lagfartsansökning pröfva, om afsöndring vore i

Bih. till Riksd. Prot. 1899. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 30 Häft. (N:is 127—134). 1

köpehandlingen till innehåll, läge och gränser så noga angifven, att någon osäkerhet derom ej kunde uppstå. Härjemte har i konsekvens med sistberörda förslag ifrågasatts sådan förändring i 6 § lagfartslagen, att inom nämnda län, utan hinder deraf att Konungens befallningshafvande icke fastställt afsöndring, lagfart å fånet finge meddelas.

Att hvad motionären sålunda föreslagit utgör uttryck af ett inom Kopparbergs län allmänt känt behof att i vissa afseenden erhålla större frihet i jordstyckningsförfarandet, än gällande lag medgifver, synes Riksdagen framgå redan af den anslutning motionen vunnit, i det å densamma, som framburits af en representant för länets landsbygd, tecknats instämmande af ej mindre än sex af denna landsbygds representanter. Ett ytterligare stöd för uppfattningen, att sådant behof derstädes gjort sig i stor utsträckning gällande, är att finna i den under Eders Kongl. Maj:ts pröfning redan varande framställning i enahanda riktning, hvilken gjorts af samtliga ordinarie domhafvande i länet utom en samt förste landtmätaren dersammastädes.

Vid undersökning af frågan har jemväl Riksdagen kommit till den åsigt, att särskildt talande skäl förefinnas att för detta län vidtaga sådana lagändringar som de af motionären föreslagna. Riksdagen har ock trott sig finna, att på grund af säregna förhållanden inom länet mot de ifrågasatta bestämmelserna, hvad detta län vidkommer, icke möta samma betänkligheter, som eljest kunna mot dem anföras.

Vidkommande sålunda förslaget att egostyckning under vissa förutsättningar skall tillåtas å hemman, hvilket utbrutits allenast genom storskifte, lär man med hänsyn dertill, att laga skifte inom länet hittills endast undantagsvis förekommit och sannolikt ej heller framdeles kommer att i regel anlitas, ega anledning antaga, att, med mindre dylik förändring i gällande lag sker, den nya form för jordstyckning, som egostyckningsinstitutet innebär, aldrig skulle i väsentligare omfattning komma Kopparbergs län till godo, hvilket vore så mycket mer att beklaga, som densamma derstädes lär vara mer än i de flesta andra landsdelar af behofvet påkallad. Ju mindre skäl finnes att förmoda, att redan verkställda storskiften i allmänhet komma att efterföljas af laga skiften, desto mindre betänklighet synes det dessutom möta att medgifva egostyckning å storskiftade hemman.

Det vill jemväl synas Riksdagen, som om den begränsning i jordafsöndringsrätten, hvilken med hänsyn till bevarande af stamhemmanets förmåga att utgöra de efter mantalet å detsamma belöpande skatter och onera finnes i gällande lag stadgad, icke eger

samma fog för sig i Kopparbergs län, der beskattningsgrunden i regel icke är mantalet utan jordatalet.

I och med det att jordafsöndringar tillätes utan begränsning till viss del af hemmans areal, försvunne äfven den hufvudsakliga grunden att fordra Konungens befallningshafvandes fastställelse å afhandlingar rörande jordafsöndring, och kunde, enligt Riksdagens förmenande, väsentligt hinder icke anses möta att åt rätten öfverlemna pröfningen af desamma. Härmed skulle äfven följa, att lagfart å afsöndring kunde meddelas utan hinder deraf, att afsöndringen icke blifvit af Konungens befallningshafvande fastställd.

På grund af hvad sålunda anförts, får Riksdagen anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida och i hvilken mån, med hänsyn till de i Kopparbergs län rådande särskilda förhållanden, för detta län kunna erfordras andra bestämmelser angående ego-styckning och jordafsöndring än de i gällande lag fastställda, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen kan gifva anledning.

Stockholm den 12 maj 1899.

Med undersåtlig vördnad.
